

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Kročina velja za Avstrijo: za celo leto 1 kruna, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane na celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se natančno z oziroma na visokost poščište. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. seprodajojo po 6 v.

Gledališčo in upravljivo se nahajata v Ptaju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopis se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 30.

V Ptju v nedeljo dne 25. julija 1909.

X. letnik.

„Škandal in sramota“,

ako je opisal naš cesar Franc Jožef I. prvaško politiko. Kmetje! S kom bodovali, s cesarjem ali s prvaki? S tistimi pač ne moremo držati ki so nam oropali pravico državnega zabora, ki so nas izdali v bedi! Proč s prvaško sramoto!

Okrajni zastop ptujski.

Ko so izvedeli prebivalci ptujskega okraja izidu volitev v okrajni zastop, zavladalo je gospodarsko veselje. Bilo je s tem volitvami zasijeno dosedanje napredno gospodarstvo. In najazgrizenejši nasprotniki so morali priznati, da je to gospodarstvo naravnost vzorno, a je donašalo velikansko korist ljudstvu in grešil tega naprednemu zastopu z načelnikom g. Ornigom vsa zahvala. Prvaštvo je sicer vedno samobito napadalo in hujskalo. Zlasti tisti prvaki, ki so bili svoj čas sami gospodarji v okrajnem zastopu, ki so delali takrat posameznim osebam ne dobitke na ljudske troške in ki so dokazali skromno več kakor 20 let svojo popolno nezmožnost, zlasti ti pri prvaki so se jezili. In oni so tudi zanesli boj proti naprednemu odboru. Pognalo jim ni. Volitev so končale in — zmaga je bila naša!

Za par let se bode torej zopet nadaljevalo sametno gospodarsko delo, ljudstvu v korist. Da se to delo prične, zbrali so se novo izvoljeni člani okrajnega zastopa pretekel sredo, 21. t. m. v veliki dvorani novega rotovza v Ptiju k ustanovnemu shodu. V naslednjem podamo kratko poročilo tega zborovanja:

Ob 10. uri je otvoril g. nadkomesar baron Neubauer kot zastopnik oblasti zborovanje. Omenil je, da je okrajni glavar zadržan, priti na shod in je došlim članom izročil svoje čestitke in njih izvolitvi. Konstatiral je, da je 30 članov navzočih, da je torej seja sklepna in prosil, da se naj delo izvrši.

Na predlog župana Orniga se je izvolilo za vodstvo shoda najstarejšega člena zastopa, vrlega našega Visenjaka iz Slomov.

Visenjak je pozdravil navzoče in želel, da bodejo i zanaprej vsem prebivalcem koristno delo izvrševali.

Potem je nastopil „profesor“ Zelenik kot vodja prvaško mislečih članov zastopa. Prečital je neko pisarijo, po kateri je hotel preprečiti ustanovitev odbora, češ da volitev zastopnika na Ptjuški gori ni bila pravilna. Zelenik je zahvalil, da se da njegov (menda od dr. Jurtela spisani) protest v zapisnik.

G. Maks Straschill je predlagal, da naj se izvoli poseben odbor, ki bode vse stvari pregledal.

Baron Neubauer je dejal, da spadajo v protesti v kompetenco zabora zastopa.

Dr. Fichtenau je stavil predlog, da se izvoli v odbor za pregledanje aktov gg. Turkuš, Arzt, pl. Pongratz in pl. Hellin. Ta predlog se

je sprejel in se je prekinila, da ta odbor akte pregleda.

Po odmoru se je poročalo o izidu volitev v veleposestvu, v kuriji industrije in trgovine ter kmetskih občin. Vse izide se je vzel ednoglasno na znanje in s tem volitev potrdilo. Le pri poročilu o izidu volitev v skupini mest in trgov je Zelenik predlagal, naj se ne potrdi. Ali vkljub temu se je tudi to volitev z veliko večino potrdilo. In zdaj so prvaški člani — 7 jih je bilo — pod vodstvom „profesora“ Zelenika zapustili dvorano. S tem so dokazali, da nočjoče več delovati, da jim je prvaška politika vzela vso zmisel za gospodarsko delo.

Vkljub temu se je izvršila potem volitev načelnika in okrajnega odbora. Za načelnika je bil izvoljen z 28. glasovi g. Jos. Ornig, za njegovega namestnika pa gosp. Guido pl. Pongratz. V odbor so bili ednoglasno izvoljeni: Za veleposestvo g. Maks Straschill (29 glasov); za industrijo in trgovino g. dr. Fichtenau (29 glasov) za mesta in trge g. Jon. Steude (29 glasov) za kmetske občine g. Johan Turkus (29 glasov). Iz plenuma pa sta bila izvoljena g. Jakob Žampa (29 glasov) in g. baron Kübeck (29 glasov).

S tem je bila volitev odbora gotova. Načelnik nam je ostal vrlji naš Ornig, v odboru pa sedijo sami možje, kateri so dokazali, da jim je ljudski prid prvi cilj. Čast novemu odboru!

Po volitvi je vprašal predsednik shoda, je li sprejmejo izvoljeni člani svoja mesta. Vsi so se zahvalili za zaupanje in so sprejeli.

Baron Neubauer je izrazil potem še svoje želje, da bi novo izvoljeni odbor i zanaprej tako koristno deloval, kakor je to doslej storil. Potem se je shod zaključil.

Tako je prvi korak storjen. Napredni okrajni odbor je doslej vedno v prid in za gospodarsko korist prebivalstva nastopal. Izvršil je v kratem času velikansko gospodarsko delo, za katero mu je vse hvaležno. Pri naprednjakih se ne gre za osebni dobiček, marveč edino za to, kar je vsem in povsod koristno. Zdaj bode odbor in sploh ves okrajni zastop pričel iz novega delovati. Nadaljeval bode, kar se je v zadnjih letih pričelo. In prepričani smo, da bode tudi ljudstvo polagoma izprevidlo, da je gospodarsko delo pravstvar.

Naprej torej v tem delu, naprej za ljudstvo, katero trpi in dela, naprej zato, da postane ptujski okraj v svojem gospodarstvu vzoren! In potem naj nasprotniki le psujejo in obrekajojo, naj lažejo in naj se pustijo nahujskati, — napredeka mora zmagati in bode zmagal.

Politični pregled.

Kmetijski svet. V sredo, 30. junija se je ob 10. uri predpoldne vršil v dvorani nižje avstrijskega deželnega zabora ustanovni občni zbor kmetijskega sveta za tretjo, do konca leta 1913. trajajočo poslovno dobo.

Mala loterija odpravljena? Listi poročajo, da namerava vlada malo loterijo odpraviti. Ta loterija je dala državi vsako leto več milijone

kron dohodka. Zato bi jo finančni minister le tedaj odpravil, ako bi se mu dovolilo novo zahlevane davke. Naše prepričanje je, da je ta loterija pravi škandal in da bi bil skrajni čas, da se odpravi. Kajti koliko revnih ljudij znosi zadnje svoje krajcarje v to loterijo. Povsod je že skoraj odpravljen, le pri nas ne.

Vbogi Peterček: Revolverskemu kralju Petru in vsej dinastiji Karagjorgevičev se z vsakim dnevom slabše godi. Človeka skoraj prešini misel, da se bode tej gospodi enkrat tako zgodilo, kakor njenem predhodniku kralju Aleksandru in njegovi ženi Dragi. Zdaj se vidi natanko, da je kralj Peter na eni strani odvisen od tistih zločinskih oficirjev, ki so Aleksandra na zverinski način umorili, da se pa na drugi strani ne more izogniti javni sodbi ljudstva. Pred kratkim so s kraljem nezadovoljni ljudje izdali letake, na katerih je bilo m. dr. brati: „Kralj Peter je srbsko ime v inozemstvu onesnažil in ljudske denarje zapravil; princ Jurij pa je ljudski denar zlorabil“ ... Ja, ja, kakoršna je bila setev, taka bode tudi zetev ...

Roparstvo na Srbskem se vsled škandaloznih razmer vedno bolj razširja. V Pozarevaškem okraju je uredil hajduk Milovanovič celo bando, pred katero prebivalstvo kar od strahu trepeta. Ta Milovanovič umoril je v zadnjem času več oseb, m. dr. tudi dva orožnika. Srbska vlada naj bi raje roparje pokončala, nego sosedne države vznemirjala. Zanimivo je sicer tudi, da je vojna nevarnost z Avstrijo Srbe v velike troške vrgla. Tako se bodejo zaradi vojaških troškov na Srbskem davki za 30—40% zvišali.

Revolucija v Perziji je zmagala. Ustaši so na celi črti prodri. Sah sam je moral najprve v rusko poslanstvo zbezati. Potem pa je odložil svoje vladarstvo. Na javnem prostoru so postavili potem za vladarja Assad el Mülka. Tako, ko se zadeve uredijo, uresničila bode vlada zopet ustavo, katero je prejšnji sah uničil. Boji so bili hudi in v Teheranu se je zlasti v evropskem delu mesta divjalo.

Don Karlos umrl. Umrl je pretendent na špansko kruno don Karlos burbonski. Držal je vedno ojstro na svoji pravici do španskega trona. Njegovi pristaši so znani klerikalni „Karlisti“, ki so že večkrat ustajali poskušali. V letu 1872 do 1876 je prišlo do krvavih bojev s „Karlisti“. Zdaj je ta stranka pač z don Karlosom umrla.

Državni zbor

so prvaški poslanci v svoji zaslepjenosti, združeni z veleizdajalskimi Čehi, razbili. Izročili so ljudstvo brez pravnosti!

Dopisi.

Verzej. Kdor sam sebe povije, prazno glavo oznanjuje! Resničen je ta pregovor, katerega pokažejo naši zaslepjeni tržani. Minilo je komaj 3 meseca, ko so bili kaznovani, in so moralni plačati vsaki 400 kron, ko je nesrečna tožba naredila drugič mnogo plačila. Nesrečni

tržani, kateri se ne dajo dopovedati in delajo po gozdih s svojo živino velikansko škodo! G. župnik je vzel "komisjon" na njihove troške. Komisija je prepovedala pasti po glavnih delih gozda in je spet kazovala vsakega do 120 kron. Dva tržana sta pred komisijo rekla: Kaj je nam to plačilo! Nam pomaga g. župnik. Imamo odražene hčere, jih lahko bogato oženimo. Za nesrečne tožbe in komisjone imate denar. Za svoje otroke, kadar hočejo v zakon stopiti, pa ne. Neki tržan je pred komisijo rekel: „Kam de mene vrat nesa. Pašo moram plačati, komisjon, dačo sem od pol leta dolžen, vsakemu delavcu morem plačati po 40 vinarov, ne morem več gospodariti, vse gre cugrunt.“ Oj revček, oj revček, meni se iz srca usmiliš, ko gledam twojo nadlogo, kadar moraš mošnjo odpreti in plačati vsakemu delavcu po 40 vinarjev. O takrat pa ne premislil, kadar v krčmi po zimi z desetkami tolčeš in steklenice poduri mečeš; delavce preklinjaš, kateri ti nočajo za 40 vinarjev delati... Dne 8. julija ste pokazali Vašo oliko pred komisijo, ko vam je g. župnik sošo namesto križa blagoslovil. Plesali in vriskali so celi dan kakor nekdaj Izraelci, ko so molili zlato tele. Po blagosloviljenju je zapovedal g. župnik, naj zapojejo brezmadzne device krasno pesen, ki se tako glasi: „Oj purgari stante se malo predramte mo pesen zapeli, madžarki na čast, madžarka vesela še nigdar ni pela sedaj pa ko pase pozdigne svoj glas.“ itd. Nesrečni nered, za katerega se strašno poteguje g. župnik! Da bi se on potegoval zato, da bi svoje ovce v krščanski veri podučil... Ko pride župnik v Rozmanovo krčmo in najde svoje zaslepjence, jim reče: To so moje ovce, jim plačuje pijačo, da se opijano. Ko pa pride drugi od nasprotne strani, kateri ne pustijo pasti tuje živine po svojih gozdih, jim reče: odhajaj odstopnik ali puntar. Slišal sem, da je g. župnik rekel neki zakonski ženi, ko je prišla po smrti svojega moža prosi, da bi ji naredil neko pismo, in g. župnik skoči od jeze kviško in se zdere nad njo: „poberi se izpred mene“ in jo je sunil skozi vrata. Oh, mene srce boli, ko vidim v našem trgu toliko nespodobnosti in nisem hodil v vašo „purgarsko“. Opazovalec.

Iz sv. Lenarta nad Laškem. Dragi nam „Štajerc“! Želimo ti tudi iz našega kraja en par novic naznamit. Hvala Bogu imamo tudi tukaj vpeljano tako Bogu všečo „Marijino družbo“, da hodijo tako zvane „device“ ob nedeljah popoldan v cerkev ali pa v krčmo Boga častit. Ali dve, ki sta žalibog bili preveč pobožni, so jih pa izbrisali. Ne vemo, kakšna je pobožnost ostalih „devic“, ali vsekakor smo prepričani: dekleta, ki hočejo poštena in res krščanska biti, ne potrebujejo zato nobenega društva!

Kmetje.

Sv. Urban v slov. goricah. Približuje se zopet čas, najbolj veseli čas, v katerem se kmet veseli svojega plačila od trudopolnega dela na njivah. Dostikrat je zdihoval, ko je prihajal temen oblak iz tistega kraja, ko bi mu ne bi zopet toča pokončala dobička od svojega dela. Vse se veseli in z veselim očesom pogleduje na rumeno žito in pšenico tudi tisti, katerim je kmet deveta briga in kmečki otrok samo najnavadnejša stvar... Zato pa je urbanski kaplan se izrazil, (tisti lepi Malejner Karl) da mu kmet smrdi, in da je kmečki otrok samo za tepenje... Zato pa imej tudi ti, kmet, geslo: Če mu ti smrdiš, naj mu tudi twoja pšenica ne diši, ker ti kakor suženj tako moraš za vsaki grizljev hrhu in vinar za fare in farizeje plačati. Saj si mu lansko leto 9 milijone zopet plače povišal in zbirco še vedno plačaš.

Vsevedež.

* * *

Gladbeck na Nemškem. (Pretep.) V Gladbecku na Westfalskem v Bohmertstrasse so se stepli. Neki Franc Žohar je bil večkrat močno pijan in se je zmiraj pretepal. Sedaj 12. julija popoldan so prišli skupaj in je neki N. Franca Žoharja tako močno po glavi vdaril z čeviljskim kladištvom, da je ta precej dol padel. Nato je Žoharja neki Juri Leskovšek z klavnim nožem izstihal in ta N. je imel neko bodalo in je z tistem Leskovškemu pomagal. Nato je še Žohar postal in je šel en par korakov. Potem prileti Leskovšek in mu da zopet en par štihov v pljuča in v srce, tako da je ta padel in so ga moralni v bolnico prinesti, kjer je čez par minut umrl;

dobil je 12 težkih z nožem prizadetih ran. Tisti N. že sedi, Leskovšek jo je pa popihal, da ne vejo kam, ga išče policija in žendarmerija, sedaj še nimajo sledu o njem. (Opomba: Sravnila je po našem mnenju, da se slovenski delavci v tujini tako daleč spozabijo in se pobijajo. S tem delajo vsem tovarišem sramoto in ni čuda, da jih potem domačini smatrajo za ubijalce in razbojnike. Uredn.)

Prvaška gospoda, na čelu ji slavna trojica Korošec-Grafenauer-Šusteršič, je onemogočila v saka delo za ljudstvo. In kmet bo trpel lakoto, kmet bode stradal, kmet ne bo imel niti grižljaja kruha za svojo deco, same zato, ker prvaški poslanci nadaljujejo v tistih nesrečnih politiki, katero je označil avstrijski cesar Franc Jožef I. za „škandal in sramot“. To je dejstvo! In zato se le čudimo, da naš izmognano ljudstvo tako mirno ostaja, da se ne zmeni za to politično zločinstvo prvaške gospode. Vbogi kmet, kedaj, kedaj se ti bodejo oči odpreti! Kedaj poženeš svoje pijavke naprej?

Proti prvaškim poslancem. Novica, da so prvaški poslanci zaradi ministrskega fraka dr. Sušteršiča našo državno zbornico razbili, napovedala je globoki vtis med našim ljudstvom. Ljudje čutijo, da bode letosno leto prav slabo in to v vsakem oziru, tako da čaka kmetova vedno večja beda. In zdaj, ko bi bilo treba, da poslanci vsemi močnimi nato delujejo, da bi kmetu podpori pridobili in vladu prisili, da se za kmeta zanima, zdaj so ti brezvestni poslanci državni zbor razbili in pasijo doma raje lenobo. Seveda, dr. Korošča ali Benkoviča ne zadene nobena suša. On se bode poštano naprej redil, kajti neumnih ljudij je še vedno dosti... Razburjanje med ljudstvom je res velikansko. Od vseh strani dobivamo pisma, v katerih izražajo pošteni naši kmetje svoje ogorčenje nad počenjanjem pravokov. Tako nam piše neki starejši kmet iz mariborske okolice: „Bil sem vedno dobrski katolik in nikdar nasprotnik duhovnikov. Ali človeku more ře že potrpljenje počit. Vprašam doktorja Korošča: od koga naj mi revnjeji kmetje živimo? Ali bodejo morda duhovniki letos na zbirko pozabili? Mislim, da ne. Upali smo, da bodejo cesar in vladu pomagali. Ali zdaj je cesar rekel, da je prvaška politika škandal in sramota. Upajmo, da naš cesar ve, da mi slovenski kmetje se ne strinjam s to prvaško politiko. Poslanci leparijo, mi pa tripmo...“ Tako piše kmet, ki ni navajen jamranja in praznih besed. In takih pisem smo celo kopico dobili. Mi razumemo ljudsko razburjanje in nam se to ljudstvo smíti. Ali morda bode beda to ljudstvo podučila, da ne bode več takih klerikalnih mamelekov in podrepnikov ožlindrane kranjske gospode v državni zbor pošiljalo.

Denarja manjka... Iz Ljubljane se poroča: Razni prvaški zavodi nameravajo vpeljati roke za odpoved denarja. Po tem načrtu bi bilo treba za svote do 500 K 1 mesec, do 2000 K 3 meseca in čez 2000 K celo 6 mesecov roka za odpoved. Vložniki po tej uredbi pač ne bodejo mnogo zaupanja do prvaških denarnih zavodov imeli. Kajti vzrok te uredbe je na vsak način pomanjkanje denarja. Prvaško gospodarstvo je tako slabo, da mora priti do polomov, v katerih bodejo seveda največ nedolžni ljudje trpli.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Povsod lenoba? Mi smo že opetovanja na glasali, da se postoji pravki sicer v vse mogode javne zastope voliti, da pa potem ničesar ne storijo, temveč povsod le lenobo pasijo. To se je zlasti v zadnjem času video, ko so štajerski prvaški poslanci pomagali, da se državni zbor razbije. Pišek, Roškar, Korošec, Benkovič leparijo zdaj doma, mesto da bi v državni zbornici interesu svojih volilcev zastopali. Isto smo videli pri zadnjem ustanovnem shodu ptujskega okrajnega zastopa. Svoj čas so pravki z vsemi močnimi na to delali, da bi ta zastop zopet v svoje roke dobili. Lagali so, da se je človeku kar gabilo, ako je te laži poslušal. Seveda so propadli. Vendar pa je prišlo nekaj prvaško mislečih članov v okrajni zastop. Človek bi zdaj seveda misil, da bodejo ti člani delali in pokazali, kako se mora delati, ker so preje vedno jezik brusili, da naprednjaki ne delajo pravilno. Ali stvar je drugačna. Delo smrdi pravkom in zato vedno raje — kritikujejo. To ni težko! Gobec obrati zna vsak paglavec, — delati pa ne. In res! Ko je bil okrajni zastop sklican na ustanovni shod, vodil je prvaške člane znani „profesor“ Zelenik, ki ne mara za vinsko kapljico. Mož je bil svoj čas načelnik okrajnega zastopa in to v tistih žalostnih časih, ko se ni ničesar kakor dolgo delalo in ko so si Brenciči s svojim slabim lesom na troške davkoplavevalec lepo premoženje napravili. Ta Zelenik je vodil torej prvaško

zagrije nič ne krat s žnosteni da bi izprege terje v zadnjem, „kapo način marve Zeleni Zeleni gladko posest Horvat in zat da bo zastop tudi v lenih teri he vata z kajti delo P tudi ,profe videli, tov za možje le po mezin s tem pa tuc vsled stva. Briga, Zele Gajov Bre sedem raj sp Schwa Kar s popoli so pri shod. Profekakor je, da neumne ne ču gih. lozno riču o Zupan res ne ve seveda odbor šnega Brenč odbor Ta je Res je njegov zadnj dature Ali po gočili skusil da se volilice sme i nar, pančič za p zdaj v kaj se da ne tičen čas že življ kar sl del a ročali pridej društ osebn imeli fantic

prizene člane okrajnega zastopa. To končno ne dene. Zelenik naj bi bil poskusil, da enkrat svoje možgane skupaj pobere in svoje zmotnosti pokaže. Ali mož niti ust ni odpril, brez ali bi ne imel papirja pred nosom. Vse kar je pregorivil, bral je ta „profesor“ ne vemo kar je znanosti iz listka. Mislimo, da mu je ta listek zadnjih deželnozborskih volitvah propadli prvaški lupo“ dr. Jurtela napisal. Kajti Jurtela je na vsak čin tako pameten, da se neče sam blamirati, naravnost pa pripusti to raje enemu Zeleniku. In Zelenik (ljudje pravijo, da je bil to pot trezen), Zelenik je čital in čital, čeprav mu ni posebno zadalo šlo. Pritoževal se je zlasti proti izvolitvi posetnika Horvata iz Ptujiske gore. Zakaj? No, Horvat ne trobi v Zelenik-Brenčič-Jurtelovog in zato ga ne marajo. Prvaki so namreč misili, da bodojo onemogočili konstituiranje okrajnega zastopa. Ali posrečilo se jim ni. Kajti ako je tudi v občinskem zastopu na Ptujski gori par mali ljudi, nahaja se tudi par možov tam, katerih hočejo delo. In ti možje so izvilibi g. Horvata za zastopnika. To je popolnoma postavno, tudi drugače bi gotovi nahujskani lenuti vsako delo preprečili. Na tem stališču je stal in tako tudi sklenil sedanji okrajni zastop. In ko so „profesor“ Zelenik s svojimi šestimi pristaši to naredili, zapustili so shod. To se pravi: od kmetera za delo v okrajni zastop poslani prvaški možje nočejo delati, oni hočejo v zastopu in politiko uganjati, oni ne ganejo niti mezinca, da bi kaj koristnega storili. Sli so in tem dokazali svojo lenobo. Pokazali so tudi brezvestnost, s katero nastopajo sled svojih političnih neumnosti v škodo ljudstva. Ti možje, katerim je dobro ljudstva deveta brig, ki hočejo ovirati delo okrajnega zastopa, so: Zelenik, Mavčič (iz Novočrke), Rižnar (iz Gajovca), Veršič in Grahar (iz Hajdine), Miha Brenčič in Supančič Korlček. — Torej sedem jih je, sedem teh junakov. Človek se skoraj spominja nemške povesti „von den sieben Schwestern“. Sedem, ravno sedem jih je bilo. Kar se tiče Mavčiča, Rižnarja in Veršiča, smo popolnoma prepričani, da sploh ne vejo, zakaj so prišli v okrajni zastop in zakaj so zapustili shod. Pri teh gospodih velja ednostavno komanda, „Profesor“ Zelenik sicer to pot ni bil pijan, takor se mu to mnogokrat pripeti, ali gotovo je, da so ga razni gospodje à la Jurtela k temu neumnemu koraku pripravili. Mož menda niti ne čuti, kako klavirno vlogo igra v rokah — drugih. — Ako je Zeleniku res samo za škandalozno politiko, potem naj bi bil raje pri Mohoriču ostal in rujno vince pil... Kar se tiče Zupančičevega Korlčka, mu njegovo postopanje res ne zamerimo. Penzionirani ta šolmešter pač ne ve, kako ljudstvo dela in trpi. Miha Brenčič seveda že ve, zakaj se je potegoval za prvaški odbor; saj je znan, da ni imel nikdo od prejšnjega okrajnega odbora toliko dobička, kakor Brenčičova družina. Za te Brenčiče je bil okrajni odbor prava molzna krava. In hajdinski Grahar? Ta je prišel tudi po nesreči v okrajni zastop. Res je namreč, da bi moral biti na mestu njega njegov sorodnik Supančič iz Jurovca izvoljen. V zadnjem hipu šele je ta odmaknil svojo kandidaturo, tako da je prišel Grahar v zastop... Ali ponavljajmo: V državnih zbornicih so onemogočili prvaški poslanci sleherno delo. Isto so poskusili v okrajnem zastopu. Zato pravimo, da se je na ta način poštene kmetiske volilice politično opeharilo. Tudi to se ne sme in ne bode pozabili. Zelenik, Mavčič, Rižnar, Veršič, Grahar, Miha Brenčič in Korlč Zupančič so torej dokazali, da jim ni ničesar za pošteno gospodarsko delo. In zdaj vprašamo: Ali je to lepo in pošteno? Zakaj se pustijo ti ljudje voliti, ako so tako leni, da nočejo delati? Ljudstvo si bode te politične lenuhe zapomnilo in jim bode svoj čas že posvetilo. Vse kar je prav, ali iz javnega življenja na Štajerskem se mora vse iztrebiti, kar skoduje! Napredni okrajni odbor delal bode in zanaprej, tudi brez teh ljudi.

Zakaj hujskate? Kakor smo že zadnjič poročali, navadili so se nekateri mladi fantiči, da pridejo ob nedeljah v Ptuj in se s trakovi ter društvenimi znaki pred rotovž postavijo. Nam osebno se zdi to počenjanje otročje in mi bi ne imeli prav nič proti temu. Ali omenjeni mladi fantiči delajo to edino z namenom, da bi se

hujskalo in napravilo zopet nemir. Vemo, da fantiči sami niso s tem pričeli, temveč da jih hujskajo zahrbitno skriti hujskaci, ki živijo od gonje in ki so le tedaj veseli, kadar vlada nemir. Temu hujskanju pa mora biti konec! Odraženi kmetje se za take zadeve sploh ne brigajo. Oni imajo pač resnejše skribi in čutijo prav dobro, da morajo živeti vsled svojih gospodarskih razmer v prijateljski zvezzi z Nemci v mestu. Mladiči tega še ne razumejo, ker živijo še večidel od očetovih žuljev. Zato se pustijo ti mladeniči hujskati. Razširjenje te gonje se seveda v mestu ne more trpeti. Zato je tudi policija nekaterim teh zaslepljenih fantičov položaj razjasnila in povedala, da se narodnih znakov za sedaj v mestu ne sme nositi. Slovenske kravate in rože se seveda lahko nosi; edino društveni, politični znaki so za sedaj prepovedani. Kajti vodstvo mesta mora za mir in red skrbeti. Zdaj pa čujemo, da se nekateri fantiči čez to grozno jezijo in da se hočejo na ta način maščevati, da napadajo izletnike v ptuški okolici. Opozarjam, da je to nevarna igra, ki zna nahujskanim zelo škodovati. Tolovajski napadi so itak že mnogo škodovali. Koliko vinskih nemških kupcev je zradi te grde prvaške gonje že izostalo! Kmetje, bodite torej pametni in ne pustite svojih fantov v take nevarne hujskarie. Orožništvo je dobilo ojstre ukaze in mislimo, da ječa za nikogar ni prijetna. Bodimo vendar trezni in pametni. Mesto živi od kmeta in kmeta od mesta; drug od druga sta odvisna. Zakaj bi se potem krivo gledali in sovražili? Torej mir in — hujskacem pokažite vrata!

Za Kranjce! Naši prvaško-klerikalni poslanci ne vejo, kako bi se iz hude zadrege rešili. Res je namreč — in to se ne da zakriti z nobenimi besedami — da se je zgordil velikanski zločin nad ljudstvom, ko so prvaški poslanci razbili državno zbornico. Ti ljudje, ki misljijo, da so pravi polbogovi na svetu, da se jim mora vsakdo pokoriti, razbili so z enim udarcem vse to, kar so si avstrijski narodi l. 1848 s svojo krvijo priborili. Razbili so državni zbor, v katerem bi se morale delati za ljudstvo postave. In vse to — zakaj? Mi bi ničesar ne rekli, ko bi se šlo za to ali ono našemo ljudstvu koristno stvar. Ali šlo se je edino zato, da bi postal ožlindrani ljubljanski advokat dr. Šušteršič minister. Vse drugo je bila postranska stvar. Mi bi se pa tudi ne vzmemirjali posebno, ko bi to edino kranjski prvaški poslanci storili. Lumparija z žlindrom dokazuje pač natanko, koliko se gre tem ljudem za ljudstvo. Sramotno je edino to, da so se v pregli štajerski in koroški slovenski poslanci v jarem kranjske ožlindrane gospode. Glavni voditelj štajerskih slovenskih poslancev je kaplan dr. Tone Korošec. Kar on komandira, to je sveta beseda za razne poslance, ki so dosegli le vsled svoje klerikalne pokornosti poslaniško čast. Kaj bi tudi rečimo en Pišek ali pa en Roškar rekel, ako Korošec komandira? Pišek in Roškar e compagnia bella morata sploh kaplanu dr. Korošcu roko poljubiti, ako jim ta to komandira. Ni treba dosti besed izgubiti, da se dokaže, da je Korošec glavni vodja štajerskih slovenskih poslancev. Zato pa je tudi Korošec v prvi vrsti odgovoren za vso politiko slovenskih štajerskih poslancev. To čuti ta prevzetni politikovci kačplan, kateremu je menda politika več vredna nego božja beseda, prav natanko. Zato se tudi boji — ljudske sode. In edino zato se je tudi skril pod krila ljubljanske kranjsko-klerikalne stranke. Ko je bil preteklo nedeljo v Ljubljani shod ožlindranih klerikalcev, moral je seveda tudi štajerski kaplan Korošec tam svojo modrost prodajati. Obljubil je tam dr. Žlindri javno, da bode vedno z njim držal in da ne bode odnehal od svojih zahtev. Torej: Korošec se zdržuje in služi človeku, kateremu se je pred sodnijo dokazalo, da ima od žlindre umazane roke. Dr. Korošec pa tudi naznanja, da bode stal vedno na stališču te politike. In to politiko Žlindrovec je označil sam avstrijski cesar za škandal in sramoto. Torej: doktor Korošec je v Ljubljani izjavil, da bode i zanaprej proti temu deloval, kar smatra cesar za dobro, in da bode za to deloval, kar imenuje cesar za škandal in sramoto. Kaplan proti cesarju! In s temi ljudmi naj mi gremo? Nikdar ne!

„Narodni dnevnik“ in za njim seveda tudi „Narodni list“, ki imata itak obo duševnega očeta v osebi študenta Spindlerja, postaja z vsakim dnevom bolj otročji. Mi nimamo navade, polemizirati z našimi političnimi nasprotniki. Kajti pribita resnica je, da se je na spodnjem Štajerskem v slovenskem časopisu udomačil ton, ki v svoji surovosti, v svojem osebnem psovanju sploh vsako resno in stvarno polemiko onemogoči. Naj nam pane Spindler le eno proti na prednjakom naperjeno stvarno notico svojih našušči trpečih listov pokaže! Vse so le osebnosti in bedasto izmišljene, naravnost iz trte izvite laži. Težavno je sploh že zato s Spindlerjovim listom govoriti, ker nima ta list nobene moći in nobene stranke za seboj. Kar ta list piše, je pravzaprav le neumno pridušanje časopisa, katerega je vrglo štajersko ljudstvo iz svoje hiše. Le eno očitanje se nam dopade. „Narodni dnevnik“ nas imenuje namreč v zadnjem času vedno „Südmärklin list“. Hmhm, mi se tega imena prav nič ne sramujemo. Kajti „Südmärk“ je že toliko dobrega za naše gospodarstvo na Štajerskem in Koroškem storila, da je le čast, ako nas spravlja „Narodni dnevnik“ z njim v zvezo. Sicer pa je stvar preotročja, da bi jo mogli resni smatrati. Fantazija ponesrečenega pesnika Spindlerja trpi grozovito v teh pasjih dnevih. Že preje, ko je Spindler še poetiziral, ni bila ta fantazija mnogo vredna, kakor je to povedala vsa slovenska kritika. Zdaj pa, ko je postal Spindler „žurnalista“ in „politika“, zdaj je pa še hujše... Veste kaj, pane Spindler? „Südmärk“ je ravnokar „Štajercu“ 200.000 kron darovala. S tem denarjem si bode v Ptiju veliko palaco zgradili. In ako bode potem „Narodni dnevnik“ ponehal, kakor je to v interesu stvarne politike in javne čednosti upati, potem bode Spindlerja v tej palaci za „hausmeistra“ sprejeli. V tej službi ne bode mnogo fantazije potrebovali. „Heil Südmärk!“

Sejem v Ptiju. Na živinski in svinjski sejem, ki se je vršil v Ptiju dne 21. julija, prigralo se je 210 konjev, 992 komadov govede in 810 prašičev. Kupcičja bila je pri navadnih cenah dobra. Prihodnji letni sejem se vrši dne 5. avgusta. Svinjski sejni pa se vršijo 28. julija in 4. avgusta.

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, zaznamovani z zvezdicico (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenimo letne in živinske sejne.

Dne 25. julija v Žalcu**, okr. Celje; v Slovenji Bistrici**; pri Sv. Urbanu**, okr. Ptuj; v Črmožičah**, okr. Rogatec; v Kozjem**; v Lipnici**. Dne 26. julija a pri Sv. Ani na Krembergu, okr. Cmurek; v Teharjih**, okr. Celje; v Framu**, okr. Maribor; v Ormožu**. Dne 27. julija v Ormožu (svinjski sejem). Dne 28. julija na Ptiju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje. Dne 29. julija na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 30. julija v Kostričnici**, okr. Rogatec; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 31. julija v Zagorji**, okr. Kozje; v Konjicah**; pri Sv. Jakobu**, okr. Laško; pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., okr. Ptuj; v Marnbergu**. Dne 2. avgusta na Ponikvi*, okr. Celje; v Pišecah*, okr. Brezice; v Konjicah**, okr. Lipnica; pri Sv. Lenartu v Slov. gor.**; pri Sv. Martinu pri Vurbergu**, okr. Maribor; v Celju*. Dne 3. avgusta v Radgoni*; v Ormožu (svinjski sejem). Dne 4. avgusta na Ptiju (sejem s ščetinarji); v Št. Iiju pod Turjakom**, okr. Šoštanj; v Luhu (sejem z drobnico), okr. Arvež; na Ptiju; na Svetih gorah**, okr. Kozje; v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje. Dne 5. avgusta v Gradcu (sejem z rogato živino in konji); v Lembergu**, okr. Šmarje pri Jelsah; v Loka**, okr. Laško; v mestu Ptiju; na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem); pri Sv. Janžu**, okr. Arvež. Dne 6. avgusta na Spodnji Poljskavi (svinjski sejem) okr. Slovenska Bistrica; pri Novicerki**, okr. Ptuj; v mestu Ptiju; pri Mariji Snežni*, okr. Cmurek; v Gradcu (sejem z mlado živino).

Sejem v Ormožu. V zadnjem številki smo načačno poročali, da se bo vršil Jakobi-sejem dne 3. avgusta. Res pa je, da se bode ta važni sejem v pondelek, dne 2. avgusta vršil, na kar opozarjamo občinstvo.

Ptuj. Prodajalo se bode manufakturno blago

dne 30. julija ob 9. uri na dvorišču civilne sode v Ptiju. Kupci se vabijo, ker prodajalo se bode po nizki ceni.

V Rogaško Slatino prišel je te dni srbski prestolonaslednik princ Aleksander. Zdravnički so mu nasvetovali štajerske toplice, da si ozdravi bolezen. Princ Jurček ne pride na Štajersko. Za njegovo bolezen tudi ne pomagajo naše toplice; kajti ta bolezen tiči v glavi...

Srebrno poroko praznoval je v Celju g. Mörtl, zbornični svetnik in občinski svetovalec, s svojo soprogo Ano. Čestitamo!

Pošta v sv. Trojici sl. g. S 1. avgustom 1909 uredilo se bode deželne pismosnoške obhode za razne kraje okoli trga sv. Trojice sl. g.

Kobilice in črvi. Od povsod prihajajo slaba poročila. V pesniški dolini in v nekaterih drugih krajih so se pojavitve kobilice v grozovito velikem številu. Kar v hipu ti uniči ta požrešna mrčes najlepše travnike in gozdove. V drugih krajih (zlasti v Halozah) zopet se pojavljam črvi, iz katerih se razvijajo potem kebri. Ti črvi uničijo vse koreninice in koder so, tam je zemlja naga. Priporoča se, da se tako uničene travnike zorje in potem lucerno naseje. Vbogi kmet!

Poročilo o stanju hmelja. Gleda stanja hmeljevih kultur na spodnjem Štajerskem se poroča: "Vreme se je zboljšalo. Dnevi so solnčnati in gorki; želeti bi bilo le malo višjo toploto po noči. Stanje nasadov se je zboljšalo. Srednjo-zgodni hmelj stoji povsod v cvetju in je pričakovati srednjo žetev. Kasni hmelj dosegel je povsod visokost kola in ima dobre stranke poganke. Mrčes je precej ponehalo."

Strupene kače se je opazovalo v večjem številu v vrhu vojaške bolnice v Ptiju in na raznih drugih krajih. Pazite na otroke, kajti te kače so zelo nevarne, zlasti v teh vročih dneh.

Razglas glede letosnjega ogledovanja živine. Deželni odbor je od osrednjega odbora c. kr. štajerske kmetijske družbe predlagane roke za letosnje ogledovanje živine po dogovoru z okrajnimi odbori odobril. Po tem se bodo vršila ogledovanja v sledečem redu: Dne 24. avgusta za Gornjigrad v Ljubnem, dne 26. v Soštanju, dne 28. za Vransko v Kapli, dne 30. v Sevnici, dne 1. septembra v Celju, dne 3. v Slovenji Bistrici, dne 7. v Ljutomeru, dne 9. v Ormožu, dne 13. v Ivnici, dne 16. v Birkfeldu, dne 18. v Borovi, dne 23. v Sv. Golu, dne 2. oktobra v Oberwölzu, dne 4. v Mürzzuschlagu, 5. v Kindbergu, dne 7. v Eisenerzu, dne 11. v Obdachu, dne 14. v Marijinem Celju.

Okraini šolski nadzornik za nemške šole v okrajih Maribor (okolica) Slov. Bistrica, Ljutomer, Marenberg, Slov. Gradec, Šoštanj, Celje (okolica), Laško, Brežice, Sevnica, Konjice, Ormož, Rogatec je postal ptujski direktor g. Anton Stering. Čestitamo!

Singer Co. šivalnih strojev a. dr. filijalka v Ptiju priredil 26. julija v televadnici "Mädchenheim" 14-dnevni tečaj za štitkanje. Poduk je brezplačen.

Brežice. Dne 10. maja vplačal je nekdo 2 kroni pri pošti v Brežicah za naš list. Dotičnik naj se oglasi, ker se je njegovo ime izgubilo.

Predzni napad. Preteklo nedeljo zvečer šel je direktor ptujske šparkace g. Kasper proti domu. Pri svoji hiši začul je nakrat strel in začutil, da je na roki ranjen. Ustrelil je tudi. Neznani napadalec pa je še enkrat ustrelil in g. Kasperja zopet na roki ranil. Potem so prišli še ljudje in je napadalec zbežal. Zanimivo je, da je g. Kasperju iz sobe revolver izginil, katerega ima tam vedno shranjenega. G. Kasper je, kakor rečeno, na obeh rokah ranjen. Vzrok tajnostnega napada ni znan; morda je bil čin storjen iz maščevanja ali pa je bil roparski napad sploh. Sodnija bode, kakor upamo, storilca že dobila in potem se bode slučaj pojasnili. Na vsak način pa je posuvelost ljudstva v zadnjem času hudo narastla. Napadi se množijo in treba bode, da se energetično temu divjanju konec napravi. — Poroča se nam še, da je že več oseb zaprtih. — Zaprli so kočarskega sina Gomsa iz Stadtberga. Tudi so zaprli direktor Kasperjevo ženo.

Požari. V sv. Barbari je pogorela posestnica Raštnu hiša in gospodarsko poslopje. — V Zabovcih pogorelo je 14. t. 6 hiš z gospodarskimi poslopiji. Škoda je velika.

Veliki požar. V Meretincih pri Ptiju pričelo je 20. t. opoludne goreti. Ogenj je vpepelil 6

hiš z gospodarskimi poslopiji in je škoda zelo velika.

Zopet nesreča v Cirkovcih na d. p. Pise se nam: V pondelku dne 19. julija popoldne se je igral s puško 15-letni sin posetnika Jožeta Bešančiča, baje je hotel goloba ustreli. A namesto goloba je zadel mlatiča, ki je v škednju bil; zadel ga je v glavo, da je nesrečni po hudih mukah ob 1. uri umrl. Mlatič zapušča ženo, ki je še veliko bolj obžalovanja vredna, ker se čuti mater. Starši, prepovejte otrokom orodje!

Iz bolnice pobegnil je Franz Žibert v Maribor, kateri je bil zaradi sleparije na 7 mescev ječe obsojen.

Grdi zločin. Na sulmtalski železnici v bližini stacije Heimschuh so neznani zločinci več traverz čez šine položili in s kamjeni otrdili. Osebni vlak je okoli 5/4 ure zutraj v to trčil. Mašina se je prevrnila in padla čez 2 metra visoki breg ter ostala tam na tleh, kolesa navzgor. Več vagonov je ležalo ob strani, razbitih in zmučkanih. Misilo se je, da mora biti vse mrtvo. V nekem vagonu je bilo celo 40 italijanskih delavcev. Šele pologoma so prišli prestrašeni potniki iz vozov in pričeli ranjenim pomagati. Pod mašino je ležal kurjač Panowetz pokopan. Komaj so težko ranjenega vun potegnili. Nadalje so bili težko ranjeni 3 italijanski delavci. Hvala Bogu, da ni več življenj žrtev tega zločina. Od zverinskih zločincev nimajo sledu.

Kolesar povozil je v Mariboru gospo Trezo Schischek in jo težko ranil.

Avtomobil je v Mariboru konje g. Losinscheka prešašil. Konji so se splašili, Losinschek pa je padel iz voza in se težko ranil. To divnje gotovih avtomobilistov je res že preveč brezvestno.

Samomor. 17-letni učenec Kaiser v Mariboru je skočil v Dravo. G. Piawetz je pa fantiča še v Pravem času rešil. — Istopako je hotela v Mariboru Narija Vikenauer v vodo skočiti. Rešil jo je neki konduktor.

Iz Koroškega.

Grafenauer ubija! Iz Globasnice se nam piše: Grafenauer ubija, ne muhe, kače ali ljudi, ampak zlati dragi čas v državnih zbornici. Čital sem v časopisu "Zeit", št. 2436, da je govoril Grafenauer od 10. ure dopoldne do 1/3. popoldne v slovenskem jeziku, tako čudno in zaničljivo, da so skoraj večidel poslanci iz dvorane zbežali. Ta slabši poslanec, ki je za slovenski stan Koroške dežele v škodo naprednjakov izvoljen, je govoril sploh od šol takoj, kakor tisti kateri nič šol ne poznaajo. Pa je že tako, prazen sod ima velik glas, pravi resničen pregovor. Res je tudi, da orgljedelec ne pride dače. Ah, bodo rekli črnui in "Š-Mir", orgljedelec pride dače; izvoljen je za deželnega in državnega poslanca in vrh tega je še dobil križ, kaj pa hočemo več? Zaslužek križa nam še dozdaj ni prav znan; kar dalje volitve zadene, je nam dobro znano. Ako vprašaš črnuna, kaj je dobrega napravil Grafenauer v deželni ali državnih zbornici, dobil bo še resničen odgovor: doslej še ničesar. Ah, nesrečni Podjunska in Rožna dolina, ki imata takega poslanca; on ne dela za kmeta, rokodelca itd. ampak sploh le za klerikalca. Grafenauer spada v družbo k takim poslancem, ki tihu na uho govorijo: kmetiu in rokodelcu se še zmeraj prav dobro godi, zakaj kmet in rokodelec še zmiraj več denarja v oštarijo znosita, kot davkov plačata in v bogovo cerkev podpirata. Vboga cerkev pa ima milijone in milijone premoženja, več kot kralji in cesarji. Klerikalci dobro vedo, da denar vlada svet. Grafenauer je združen s poslanci, kateri tirajo napravo češke visoke šole, ki bode državi veliko denarja požrila; in naše dvoječne šole nam pa vzeti hoče. To je dober poslanec! Grafenauer je tudi krit tega, da se je zdaj 10. dne t. m. državni zbor zaprl in bo več časa nedelavno počival. Tudi Grafenauer je iz Dunaja domu primahal, pasil bo "poke" in koze. Trebuš mu je zrastel, njega žepi so bogati, on zasluži 20 K na dan, za ljudstvo se ne zmeni. Tako volilci, ali že imata ozdravljenjo pamet?

Na shodu, ki so ga priredili preteklo nedeljo v Ljubljani Žlindrovci, moral sta seveda tudi orglar Grafenauer in patentirani katoličan dr. Brejc nastopiti. Saj se je v zadnjem času itak dokazalo, da so koroški kakor štajerski slovenski klerikalci le privesek kranjske gospode, ki se ne sramuje, da jo vodi en dr. Šušterški Kranjci komandirajo zdaj! Bili so časi, ko so se Grafenauerjevi klerikalci s kranjskim sprli in skregali. Takrat so koroški klerikalci celo katoliški shod v Ljubljani bojkotirali. Danes pa so pod podplatom Šušteršča. Kar se govorov na omenjenem shodu tiče, nimajo posebnega pomena. Bila je cela prireditev aranžirana komedija, na kateri so metale cigarerice rože na Šušteršča, menda zato, da se in vidlo njegovih ožlindranih rok. Ker imajo koroški klerikalci sploh to navado, da povsod ni vedno, kadar usta odprejo, svojo koroško domovino sramotijo, zato je seveda tudi dr. Brejc roglivil in psoval čez koroške razmere in opravil, da so državni zbor razbil. Seveda ni mogel dr. Brejc utihniti, da ne bi učitelje demurniral. Rekel je, da učiteljstvo po Koroškem hujška. To je tako nesramna laž, da ji niti zadnja ljubljanska cigarerica ne more verovati. Kdo hujška na Koroškem? Kdo je glavni hujška? V prvi vrsti politikujoči farji, ki so pozabili na svoj poklic, in za njimi tisti advokati prvaške sorte, ki že vejo, zakaj so klerikalci. Grafenauer, Brejc, in potem Einspieler, Ražun, Podgor, Svaton in kakor se že vsi imenujejo, — to so hujščki na Koroškem. Toga seveda Brejček ni mogel in ni hotel povedati. Za nas je zdaj pa jasno, da so koroški klerikalci le podrepni k Kranjcem. In mi pravimo: "gliga vkljup striha."

Ciril-Metodova družba se je smatrala doseg vedno za splošno slovenska. Po našem mnemu ta družba seveda ni veliko koristnega storila; pač pa je ljudem mnogo denarja iz žepov po tegnila. Ali pravki so delali vedno tako, kakor da bi moral vsakdo član te družbe biti. Kdor ni bil član, ta je bil pri "Š-Mirovcih" ali "breverec" ali pa "nemčur." Pa se vse, vse spreminja. Isti klerikalci, ki so vedno tako hudo vplili na to družbo, postali so na komando iz Ljubljane nakrat nasprotniki Ciril-Metodove družbe. 14. t. m. je imela podružnica Ciril-Metodove družbe v Celovcu svoj občni zbor. Na tem občnem zboru se je sklenilo, da se podružnico razpusti. To je pač čudno, kaj? Zakaj neki se je storilo? No, klerikalci hočejo neko nov "šolsko društvo" ustanoviti in zato ne marajo več Ciril-Metodove družbe, ker se v tej družbi nahaja tudi par liberalnih Slovencev. To je prav vzrok razpusta družbe. Seveda je dr. Brejc stvar popolnoma drugače tolmačil. Pravil je, da razpustijo družbo zato, ker ni dosti za prvaške šole storila, ker je zdaj za Slovence veliko slabše, kakor preje, ko te družbe še ni bilo itd. Torej tako stoji stvar? Ciril-Metodova družba ni nicesar za slovensko ljudstvo storila. Zakaj pa so potem politikujoči popi ljudstvo odirali in denarje za to slabu družbo pobirali? Zakaj pa so ljudstvo farbali, da mora vsakdo član te družbe biti? Klerikalci pač vedno dokazujojo, da jim je laž prva boginja in da obrenejo svoj plas, kakor ravno veter piska. Ciril-Metodovo družbo je torej dr. Brejček pokopal. Zdaj bodo prihajali ti ljudi zopet med ljudstvo in pobirali od vseh ljudi denar za svoje novo "šolsko društvo". Ali bodo to društvo kak boljše? Ni mogoče! Osebe ostanejo vendar iste. Ako te osebe v Ciril-Metodovi družbi niso mogle nicesar storiti, potem tega tudi v novem društvu ne bodo mogli. Ljudstvo, zapižep!

Prevalje. Pise se nam: Celemu svetu je znano, kako strastno in s kak zaničljivimi sredstvi so črnui preganjali našega poštenega župana; to ni bil boj s protivnikom, ampak to je bilo vražje postopanje klerikalne klike, da bi slobodnjaka, ki se je predznil biti družega misljenja, uničila. Pa to se ji ni posrečilo, ker je g. župan napade krepko odtresimal. Da je naš župan z Nemcem v zvezi, ni mogoče, ker ni en Nemec ni našel besedice graje postopanja hujščev, ni eden Nemec ni se potegoval za prejanjanega, nobeden Nemec ni odprl svoj ust, da bi zavrnil kaplanke. Pač so isti hujščki prav prijazno povabljeni od Nemcev k veselici, ki se bo vršila 1. avgusta. Tisti hujščki, ki nočajo mira v soseski, povabljeni k nemški slovesnosti. Kaplančki hujščki pri Nemcih povabljeni, ali ni to odobreњe napadov na g. župana?

Obsojeni pobožni obrekovalec. Začasa deželnozborški volitev na Koroškem obrekovali so klerikalci napredne poslanke na vse mogoče na-

Posebno so imeli na piki g. Grössbauerja. Razširjevalec teh nizkih laži se seveda počasi ni dobil. Le v enem slučaju se je g. Stajerju to posrečilo. Dobil je namreč dovolj roke, da ga je župnik Rous v sv. Marinkovem. Ta pobožni gospod je m. dr. deč je Grössbauer žito kradel (!) itd. Zato je lažni fajmošter na 100 K globe obsojen. Prednji človek ni imel s tem dovolj, da je vložil priziv. Priziv je bil seve odjen in obrekovalni črnuhar mora zdaj še ne plačati. Sramota, da je laž v obrekovanju zato orožje katoliških duhovnikov. Potem ni da vera peša.

Popravek. G. Höchenberger, o katerem smo že poročali, da se je izgubil, je bil na gorini Štajerskem. Ko se je vrnil, ostal je 4 dni živiti v Celovcu. 11. t. je prišel že zdravljence. Vsled tega je ta zadeva rešena.

Nova zveza vlaka. Od začetka julija pa do septembra vozi na nedeljah in praznikih ami vlak, ki odhaja iz Železne Kaple ob 9.30 minut in ima v Celovcu ob 11. uri 27 zvezo. To je zlasti za izletnike primerno.

Pri vremenskem streljanju je ponesrečil pokrovnik Pirker v Pichlernu. Izgubil bode skoraj vso vid. Hlapcu je odtrgalo en prst.

Vlomil je neznani tat pri Geigerju v Sv. Štefanu pri Celovcu v pokradel mnogo denarja drugih vrednosti.

Pazite na deco! 3-letna hčerka mesarja Geiger v Celovcu igrala se je z užigalicami, o se vnele. Otrok je dobil grozne opeklne pod bržkone umrl.

Tatvina. Posestnici Alojziji Ablassnig v Puštorju ukral je nekdo 150 K denarja.

Pogorelo je v Tscheherbergu pri sp. Dravogradu posestvo Jellenevo. 3 svinje so zgorele. Dekletec se je v zadnjem hipu iz ognja.

Rop in posilstvo. Ko so imeli zadnjič vojaki obštu pri Beljaku vaje, začuli so klice na vol. Našli so nekega Florjana Bežek, ki je bil neko 50-letno žensko posiliti in ji je tudi dal 30 h. Prijeli in oddali so ga sodniji.

Z divjimi lovcem prišel je te dni dr. Pichler Štajški okolici skupaj. Zasledoval jih je in tudi streljali. Tatovi so ušli.

Zaradi uradnega poneverjenja so zaprli pogon officijanta Illiaša v Beljaku. Kradel in arjal je za precejšnje svote. Bil je tudi navdušen.

Zastrupil se je gimnazist Kleinmayer v Šentjurju.

Po svetu.

Rudarska smrt. V šahu Friedrich-Augusta Bentheu raztrgal je rudarja Zimba pri sanjanju v kosce. Kmalu po tej nesreči je bil nadar vsled padajočih kosov premoga ubit, pa težko ranjen.

Cerkveni rop. V Kopru so vlmili tatovi stedralo in oropali kelihe ter druzega blaga vrednosti 80.000 K.

Zajfa bode zopet za 2 do 4 kron pri 100 drahja. Je pač zajfa za živeti . . .

Pijanost. Lepa družina so potomci pred 75. umrli pijanke in tutice Ade Juroke. Imela skoraj 700 potomcev; od teh je bilo 106 ženskih otrok, 144 beračov, 64 revežov, 1 vlačn, 76 tatov in 7 morilcev, in družina hčiščala državo v 75. letih šest milijonev kron. dela pijačevanje!

Števnik na erarični logarski zemlji.

Ker je potrebno, da se umetno pridelovanje ne v umna paša kod dve trdni podlagi za vino povzdrogo domače živinoreje kvantitativno poveča, je posvetilo c. kr. poljedelsko ministrstvo ne le vsem stremljenjem v tej smeri, sedaj pozornost in naklonilo izdatne podpore, takoj je skušalo tudi po možnosti udoditi pomoč in ustremno izraženim željam avstrijskih kmetovcev in je ustvarilo tudi iz lastnega načina razne akcije za povzdrogo pridelovanja krme načnega gospodarstva. (Glej o tem več posamezno v sledenih knjigah: pl. Weinzierl „Die Förderung des künstlichen Futterbaues in Österreich“, poseben odsek iz lista „Wiener land-

wirtschaftliche Zeitung“, št. 2 in 5 iz leta 1908, „Der alpine Versuchsgarten auf der Sandling-alpe“. Dunaj 1908. V komisjonelni začložbi pri W. Fricku; prof. dr. Falke, „Zur Weidefrage“, Wiener landwirtschaftliche Zeitung, št. 8, 1908).

Najnovejše podjetje, ki zasleduje z ustvaritvijo umetno narejene paše za črede ne le direktno pospeševanje umnega pridelovanja krme na planšarski in pašni zemlji, ampak ki hoče z opazovanji, študijami in poskuši, ki merijo na to, da se reši pred vsem celo vrsta rastlinoznanskih vprašanj s posebnim ozirom na umetno rajno pašo, kulturno semena in gojenje požlahtnjenih, krmilnih rastlin, tudi neposredno delati za povzdrogo te tako važne znanstvene in obratne stroke, je pred nedavnim od c. kr. poljedelskega ministerstva zasnovan pašnik na erarični logarski zemlji in sicer na posestvu Krage v c. kr. logarskem okraju Hintereberg pri Mitterndorfu na Gornjem Štajerskem, ki se je z dokupi zaokrožilo in povečalo.

To podjetje, v česar vodstvo sta od c. kr. poljedelskega ministerstva določena začasno pri imenovanem ministerstvu v izredni službi zapravljeni ravnatelj c. kr. semenske kontrolne postaje na Dunaju, dvorni svetnik dr. Teodor vitez pl. Weinzierl in kot njegov zastopnik tehnični konzulent nadzornik za barjanske kulture Julij Koppen, naj v prvi vsti izpolni od kmetijskih podružnic Osobje, Pürrig in Donnersbach za občine Mitterndorf, Toplice itd. izražene želje, ki so jih imenovano podružnice na podlagi soglasnih sklepov v posebnih v ta namen sklicanih zborovanjih, zvesti si važnosti paše v zvezi z ustanovitvijo postaje za gojenje semena, sledče formulirale: 1. Na pašo se naj goni le mlada živila (mladi biki in telice) pincgavske in pogorske lisaste pasme, ki naj imata enako pravico do paše.

2. Na paši se naj živali ločijo po spolih.
3. Pašnina se naj nastavi kolikor mogoče nizko.

Posestvo Kragl, ki je bilo že tako erarična last, se je z dokupom dveh velikih paš (Seebaške in Koglerske) in z izločitvijo deputatne zemlje za logarske uslužbence zaokrožilo in povečalo, tako da bo, ko kode izkrčeno in uravnano, obsegalo celotno, eno pašo, veliko 54 ha (nad 94 job).

Zivilo bo prejemala in pašnino pobirala c. kr. logarska in posestna uprava v Hinterbergu.

Razun tega, se bodo naredili na tem posestvu poskusni vrtovi za znanstvene poskuse v kulturi, umetni travnik in nazadnje steljni travnik, da se bodo delali poskusi o vprašanjih kulture stelnih rastlin.

Ker bodo kulturna dela, adaptiranje in obnovitev, nove stavbe na imenovanem posestvu gotove pač menda še le v pozmem poletju tega leta, se popolen obrat na tej paši v letu 1909. še ne more začeti.

Znižana vozinja pri zrnju za setev.

Glasom odstavka 143 prvega dodatka k lokalnemu tarifu c. kr. avstrijskih državnih železnic, del II., zvezek 1, nadalje glasom odstavka 10 odstavka k II. delu omenjenega tarifa iz 1. januarja 1899 se za semenje vseh vrst »torej stebelnih in ježičnih sadčev, vse vrste deteljev in trav, vse vrste repe in repice, zelenjadno, drevesno in gozdno seme, krompir daje pod sledičimi pogoji kmetom, kmetijskim podružnicam, zadrugam itd. 50 odstotnih popust pri voznini razreda A.

Zato je ugodnost se morajo izpolniti slediči pogoji:

1. Seme se mora naročiti le od kmetovavcev in le za to, da ga v lastnem gospodarstvu posejajo.
2. Na vsakega kmetovavca ne sme priti na leto več ko 500 kg.

3. Naročilo se mora izvršiti s pomočjo c. kr. kmetijske družbe za Štajersko potrjenega »naročilnega lista«.

Ta »naročilni list« mora poleg natančnega imena naročočega kmetovavca, vrste in množine semena (ki je enega kmetovavca ne sme presegati 500 kg) tudi izrecno obvezno izjavo, da se naročeno seme ne bo dajalo nit za plačilo, niti brezplačno nekmetovavcem. Če se tak slučaj vendar le zgodii, ravna z njim c. kr. direktorja državnih železnic po določbah v § 83 obratnega opravilnika.

C. kr. kmetijska družba mora za naročila svojega delokroga potrditi, da je naročeno množina semena primerna resnični potrebi naročnika po obsegu in kulturnih razmerah njegovega zemljišča.

Kmetijske podružnice, zadruge lahko naročijo semenje za svoje člane, ki se pečajo s kmetijstvom, s pomočjo »skupnega naročilnega lista«, a tudi tukaj ne sme priti na enega več ko 500 K.

Tudi te »skupne naročilne liste« mora c. kr. kmetijska družba na Štajerskem potrditi za svoje kmetijske podružnice in zadruge.

V slučaju takega skupnega naročila jamči dotično društvo za to, da se naročeno semenje odda v resnici onim kmetovavcem, za katere se je naročilo.

Pod točko 3 omenjeno jamstvo velja v tem slučaju, če se je semenje oddalo nekmetovavcem, za one kmetovavce, katerim je dotična kmetijska podružnica, oziroma zadruga, naročila in oddala semenje za setev.

Vzorce naročilnih listov za posamezne naročnike, kakor tudi skupnih naročilnih listov za kmetijske podružnice, oziroma zadruge, oddaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem na zahtevo brezplačno, oziroma, če se jih malo rabi, tudi naročilne liste same.

»Gosp. Glasnik«.

Gospodarske.

Da se odpravi muhe iz hleva, je, kakor poroča Niederöster. Landesamtssblatt, formalin najzdatnišje sredstvo ter priporoča, naj se stene in jasli z njim načaže ali pa močno poškropo. Ko se pa rabi formalin v to svrhu, stanjšati se ga mora z desetkratno množino vode. Dobi se ga lahko v vsaki lekarni in ne stane mnogo. Prežene se pa muhe iz hleva lahko tudi s pomočjo apnenega beleža, v katerem se je raztopilo precejšnjo množino navadnega galuna. Ako se pobelijo stene s takim apnenim beležem dvakrat v letu, zgneje muhe iz hleva v kratkom.

Kdor hoče imeti skozi vse leto dovolj špinace, naj je poseje na prvo marca in seje naj jo potem do konca oktobra vsak mesec enkrat. Prav lepo špinaco se pridelava, ako se jo ne seje na čez, ampak v redne vrste in jo potem večkrat zalije z gnojnico ali s stranišnico. Tako posejana in tako oskrbovana špinaca pa ne postane samo močnejša, ampak je tudi bolj okusna. Poleti naj se je poseje na kak bolj senčnat prostor, ker so solnča gre prehitro v seme. Za pridelovanje špinace poleti naj se rabi same one špinace, ki ima bodičasto seme, ker ta vrsta špinace ne gre tako hitro v seme. Za zimsko rabo naj se, pa seje same špinace, ki ima široke in mesnate liste. Če se poseje same ca poslednje špinace avgusta meseca, požanje se jo lahko enkrat že v jeseni in drugič potem zopet zgodaj spomladi.

Bledica vinskih trti. O tej bolezni piše c. kr. vinarski nadzornik v Trstu gosp. Zabavnik slediče: Po nekaterih krajev pokazuje letos v večji ali manjši meri bledica na vinskih trti. Ta bolezzen, ki je znana v vseh vinorodnih deželah je vzbudila po nekod med vinogradniki mnenje, da imamo zopet opraviti z novo boleznično vinskih trti. Bolezen, ki jo imenujemo bledica, napada redko kedaj po cele vinogradske, ampak vedno le poединce ali pa k večjemu dele vinograda, ni tako nevarna, kakor se to nekaterim na prvi pogled zdi. Omenjena bolezen pojavlja se s tem, da listje na trti izgleda mesto zeleno, vse ali pa samo deloma bledo ali rumeno. Pri trti pomenja to motenje v tvoritvi zelenila, ki daje zdravemu listju zeleno barvo in ki je za rast in nadaljnjo razvajanje trte neobhodno potreben. Ako bledica močno nastopa in je napadeno na trti vse listje, se isto že v poletju posuši ter trte radi tega lahko precepi oslabi. Ako se nahaja na trti zeleni bledega ali rumenega tudi dovolj zelenega listja, kakor je n. pr. v okolicu sv. Križa pri Trstu tedaj se ni bat skoro nobene škode, ker v tem slučaju bolezzen ni nevarna. Kot vzrok bledice bi bilo omeniti neugodna tla, nepredorna mesta v določeni globini zemlje kamor segajo trte korenine in kjer zastaja voda oziroma preveč vlage, radi cesar zraka nima pristopa k koreninam ter se skozi to zabranjuje normalno delovanje korenincam. Tudi neugodno vreme in pa pomanjkanje železa v zemljji zamore provzroči bledico. Mnogo je slučajev, kjer bledica trte v zemljiji, ki vsebuje veliko fino razdeljenega apnenci in kjer se ni izbrala zemlji primerena ameriška podlaga. Nezadostno gnojenje vinogradov kakor tudi obdelovanje zemlje dokler je še mokra, baje tudi provzroča bledico. Sploh pa še pravega vzroka bledici ni dogonal nikdo, zato je tudi zdravljenje te bolezni jako težko ter navadno brezuspešno. Včasih pomaga gnojenje z gnojnico. Priporoča se tudi gnojenje vinogradov kakor tudi obdelovanje zemlje dokler je še mokra, baje tudi provzroča bledico. Sploh pa še pravega vzroka bledici ni dogonal nikdo, zato je tudi zdravljenje te bolezni jako težko ter navadno brezuspešno. Včasih pomaga gnojenje z gnojnico. Priporoča se tudi gnojenje in škopljene z železno galico, kar pa se ne obnese vedno. Umea vinogradnik bo skrbel zato, da zbrani vse poprej omenjene pogoje, ki provzročajo ali pospešujejo bledico na trtah. Dosedaj se je še vedno opažalo, da bledica na trtah ne nastopa v suhih, ampak vedno le bolj vlažnih letih.

Loterijske številke.

Gradec, dne 10. julija: 16, 27, 11, 36, 31. Trst, dne 17. julija: 9, 29, 5, 32, 44.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Povodom birmi razpoložljiva svetoznana tvrdka ur Maksa Böhnel na Dunaju, IV. Margarethenstrasse št. 27/27 nov cenik birmiskih ur, zlatnine in srebrnine po najnižjih fabriških cenah. Dobet glas v sedmesetletni obstanek tvrdke jamčijo za izvrstno, redno postrežbo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik z nad 5000 podobama zastonj in franko.

Dva hlapca

k živini dobita službo s plačilom 20—24 kron na mesec in dobro hrano. Ponudbe naj se pošljajo na oskrbništvo grada Impolca pošta Radna pri Sevnici.

Za Slatino

se isče: enega viničarja z 2 sevalskoma močmi, enega viničarja z 4 delavskimi močmi. Vpraša se pri „Stajercu“.

Posestvo

je v Velikem-Okiu (sv. Barbara v Halozah) pri veliki stezi pod roko na prodaj (letos brez branja); mlada gorica, ki nosi do 40 hekt., in še druga zemlja; poslopje 12 m dolgo, spodaj dolga klet, lepi prostor za krčmo, in na mestu poleg kamena za puvanje. Cena 3600 K. Naslov: Georg Hawale, Veliki Oki št. 82. 449

Posestvo

se proda v Pacinji z $4\frac{1}{2}$ oralimi, nove svinjske stale in tudi celo stanovanje; hiš. st. 22 v Pacinji. 439

LEPO POSESTVO,

obstoječe iz ene njive eden gozd in pri hiši travnik. Hiša novo popravljena, obstojo iz treh sob, kuhinje, špeis, vleb in klet, in pri hiši lepo sadno drevje; se iz proste roke prda, eno uro od Maribora in 10 minut od Železniške postaje Hoče; več se izve pri gospodu Kreitnerju v Rogozici. 447

Lončarski pomočnik

se takoj sprejme; razumeti mora popravljenje (zurichten) in žgati; plača dobra. Naslov: Franjo Reis, lončar gornje Gorice pri Račjem (Kranichsfeld.) 441

1909. suhe jedilne gobe!
Kupim vsak dan po vsako množino gobo ter tudi vse vrste zita, fižola, kokoši, jajca, sadje, zelenjavovo po najboljši dnevni ceni. Oskar Moses, Ptuj, Unter-Draugasse 6; filialka v Ragoznicu št. 21. 452

Pridni, solidni kovači za kladivo,

ki se razumejo pri izdelovanju sekir za les, vsake vrste, ki znajo dobro „lobati“, kovati (ausgeschmieden, ausmachen), dobitjo v štajerskem podjetju „Columbusštítte“ Maria Rast, sp. Štajersko, trajno in dobro akordno delo, zene in hčerke ozemljenih kovačev pa dobitjo lahko pri isti firmi v fabriki užaginatega blaga v Maria Rastu delo. 436

Posestvo

sredno, obsegajoči njive, mali gozd, sadnoscnik z zelenjavjo, zidan hiša, spodnjem klet, hlev za svine, se proda za 4000 K. Več pove posestnik hiši štev. 81 v Spodnji Hajdini.

Uslužbenec

(Kohlbrenner) dobi dobro službo in lepi zasluzek v žagi Cleinsch in Vuzenicah (Saldenhofen). 431

Deli žage

za celo žago (Fürsatz-Säge), grindl, vodno kolo, kamrads, velni, Šajbe za jermenja itd. proda po ceni Franz Cleinsch in Vuzenicah (Saldenhofen.) 432

Proda se dobro idoča

gostilna

so točenjem žganja in tobak-trafiko na lepem kraju, $3\frac{1}{4}$ oralna njiv, 1 oral travnika; kadar želi kupiti naj piše in priloži znamko; cena 7850 K. Franz Lesnik, Skoke pri Hocah. 410

žagar

se takoj sprejme na žagi Durenberg pošta Ruden, železniška postaja Plajburg na Koroskem.

Zdrave delavce in delavke

tudi celo družine dobijo v tovarni užgalne blaga v Marija Rastu pri Mariboru trajno in dobro delo ter tudi prosto stanovanje. 359

Proda se rabljene

hmeljske kole

za ogreje, komad po 24 h. Ponudbe pod „Gut und billig“ poste restante v Celju.

Lepo posestvo

z velikim sadnoscnikom, letos oblinj jabolko, hiša z 8 sobami in gospodarsko poslopje, 2 studenca z oblimnim sadjem vred, 10 minut od Rogaške Slatine za prodati. Cena se poizve pri gosp. Jozefu Waldlu. Rogaška Slatina. 437

Kučijaž

k 3 konji se sprejme pri grascinskem oštrotvosti grada Neustein, p. Rádna na Kranjskem. Več se tam izve. 454

Ptuj, tedenski sejem dne 21. julija 1909:

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena
	K	vñ

Pšenica	50 kil	14 50
Rž	50 kil	10 —
Ječmen	50 kil	9 50
Oves	50 kil	11 —
Kuruza	50 kil	9 —
Proso	50 kil	10 —
Ajda	50 kil	9 50
Krompir	50 kil	2 80
Fizol	50 kil	— —
Leča	1 kilo	— 64
Grah	1 kilo	— 56
Kaša	1 liter	— 28
Pšenični gris	1 kilo	— 60
Riž	1 kilo	— 44
Sladkor	1 kilo ^(od)	— 84
Češplje	1 kilo	— 48
Cébule (luk)	1 kilo	— 32
Kimel	1 kilo	— 40
Brinjeve jagode	1 kilo	— 1
Hren	1 kilo	— 1
Zelenjava	1 kilo	— 60
Ustna moka	1 kilo ^(od)	— 54
Mokra za žemlje	1 kilo ^(od)	— 52
Polnetna moka	1 kilo	— 28
Goveje maslo	1 kilo	— 3
Svinjska mast	1 kilo	— 2
Špeh frišni	1 kilo	— —
Špeh okajeni	1 kilo	— 90
Žmavec	1 kilo	— —
Češplje frišne	1 kilo	— —
Sol	1 kilo	— 24
Puter frišni	1 kilo	— 3 20
Sir, štajerski	1 kilo	— —
Jajca	33 kom.	— 2
Goveje meso	1 kilo ^(od)	— 40
Teleće meso	1 kilo ^(od)	— 36
Mlado svinjsko meso	1 kilo ^(od)	— 80
Drevesno olje	1 kilo	— 1 20
Rips olje	1 kilo	— 80
Sveče, steklo	1 kilo	— 1 70
Žajfa navadna	1 kilo	— 60
Zganje	1 liter	— 88
Pivo	1 liter	— 44
Vinski jesih	1 liter	— 40
Mleko, frišno	1 liter	— 20
Mleko brez smetane	1 liter	— 16
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	— 9
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	— 7
Lesni ogelj trdi	hekoltiter	— 2
	mehki	— 1 80
Premog (Steinkohle)	100 kilo ^(od)	— 2
Mrva	50 kilo ^(od)	— 7
Slama (Lager)	50 kil	— 6
Slama (strelja)	50 kil	— 80
Zelje, glava	1 kom. ^(od)	— —

Mestni urad ptujski, dne 21. julija 1909.

Štev. E 2149

443

Dražbeni edikt.

Vsled sklepa z dne 17. julija 1909, upravnega štev. E $\frac{1149}{2}$ pridejo dne 30. julija t. l. dopoldne ob 9. uri v Ptuju, na dvorišču civilne sodnije na javno dražbo:

Razno rezano blago, moški in ženski štofi, moški in ženski cajgi, razni barhendi, razno blago za futer, platno itd. itd. Razprodaja se dne 17. julija ni mogla izvršiti.

Predmeti se lahko dne 30. julija 1909 v času od 8—9 ure dopoldne na dvorišču civilne sodnije vpogledajo.

C. k. okrajna sodnija Ptuj odd. VIII,
dne 18. julija 1909.

Več

450

viničarjev

z kolikor mogoče veliko delavskimi močmi se sprejmejo pri graščinskem oskrbniku v Dornavi (Možganje).

Razglas.

Na deželnem pojedelski šoli s slovenskim učnim jezikom v sv. Jurju ob južni železnici, ki se bude z nato kom. oktobra t. l. otvorila, oddati je mesto ravnatje ter mesto strokovnega učitelja s službenim nastopom dne 1. septembra 1909. Glavni učni predmeti na tej šoli so:

1. Živinoreja.
2. Mlekarstvo.
3. Travniška kultura.
4. Obdelovanje njiv.
5. Sadjarstvo.
6. Gozdarstvo.

Z ravnatjeve službo (ki je združena s strokovno učiteljsko službo za eno skupino goraj omenjenih včas predmetov) dobi se slednje dohodek:

1. Letna plača 3600 K. pravica do treh kvintal-doklad à 600 K.
2. Naturalno stanovanje z razsvetljavo in kurju, ki se vračuni v penzijo s svoto letnini 600 K.
3. Prosta dobava dnevno dveh litrov mleka; v slčaju lastnega gospodinjstva tudi prosta dobava na zavod pridelane zelenjave in krompirja za potrebe gospodinjstva. Te doklade se v penzijo ne vračunajo.

Z službo strokovnega učitelja zvezani so sledeči dohodek:

1. Letna plača 2400 K. pravica do 5 kvintal-doklad à 300 K.
2. Naturalno stanovanje s kurjavo in razsvetljavo, ki se vračuni v penzijo z letnimi 400 K.
3. Dobava mleka in zelenjadi kakor pri službi načinatelja.

Nastavljenje je, ako se ne pride do posebnega dogovora, za sedaj provizorično in se zgodi po triletem zadovoljivem službovanju definitivno nastavljenje.

Prosilci za te službe dokazati morajo potreben znanstven predznanje (skušnja za učno zmožnost res za višjo kmetijsko šolo); naznani morajo izrecno za latero skupino zgornj omenjenih učnih predmetov po sebe izobraženi; poleg tega imajo dokazati praktično uporabo v učni stroki in kmetijstvu.

Kompetenčne prošnje za eno teh služb obsegajo poleg tega še dokazilo osebnih razmer (zasebne družine) prosilcev ter dokazilo njih jezikovnih zmožnosti. Predložiti so prošnje v predpisem zmislu do 15. avgusta 1909 pri štajerskem deželnem odboru v Gradcu.

Gradec, 14. julija 1909.

Od štaj. deželnega odbora.

Priložnostni nakup.

Lepo malo posestvo, primerno za vsako območje bi se dalo združiti špecijska trgovina, gospodinska pekarstva, tudi mesarija oz. vinskih trgovin. Zemlje okrog 12 orarov, vse pri hiši, od tega 6 oralov gozda, več vrt s sadjem in zelenjavjo, mali vinograd, njeve.

Lepa hiša v krasni legi, po železnicu $\frac{1}{4}$ ure ob Zagrebu, po vozu $1\frac{1}{4}$ ure, obstoječa iz 4 sob, veliki glazbeni obdani verande, 2 predobi, velike kuhinje, hobia, balkon in lepi predvrt, angleško stranišče, veliki preprostor z vsem potrebnim, veliko dvorišče, skozi katere teče malo potok, primerno za perutinarstvo, dobr vodnjak, hlev za 10 kom. živine, obseg 2 kravi, 1 konj, škedenj, šupa, svinjski hlevi, 3 svinje, gospodarski in parkadni voz in vse gospodarsko orodje. Več se izve pod.

F. F. Bistra pri Zagrebu.

Okrajni odbor ptujski

ima več zelo lepih

čistokrvnih teličk in bikecown pincgavskega plemena

za oddati.

Posestniki, kateri želi takšno živino pridobiti naj se v pisarni okrajnega zastopa oglaši.

Okrajni zastop pomaga polovico cene takšnemu odjemalcu plačati.

Zelo dobro idoča

krčma z grajzlerijo

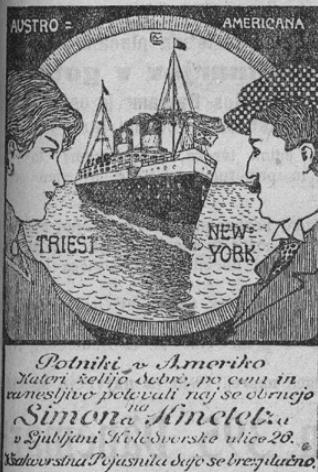
sred med dvema dobrima rudnikoma se zaradi starosti po ceni proda ali v najem da. Več se izve pri upravnosti tega lista.

Iri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicikle) proti povzetju. Deli koles čudovite ceno in dobro. Cenik s skami franko!

DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 189
a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobré, po ceni in
vsejševje potrevali naj se obrnejo
Simonetta Minetola
v Ljubljani Klesovške ulice 20.
Nakupovalna Pijasnila se je brezplačno.

Pozor, gospodje in mladeniči!

bsegati lekarniški praksi, ki jo izstanje že več nego 30 let, se posrečilo iznajti najboljše za rast brk, brade in izpadanju brk in las KAPILOR št. 1. On da lasje in brke postasti in dolgi, odstranjaj in vsako drugo bolezni glave. Naroči vsaka družina. Imam mnogo priznalnic in zahval. Sane franko na vsako pošto 1 lončka 3 K 60, 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišić

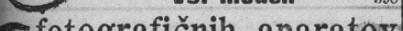
lekar na Pakracu štev. 200 v Slavoniji,

Fotografična manufaktura

FRUWIRTH & COMP.
Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 9.

Vsi modeli

fotografičnih aparatov

Prizmen-glaži ltd.

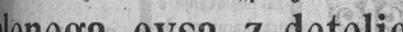
Solventno olajšanje plačil za odjemalce.

Cenik zastonj in franko.

Licitacija trave.

V pondeljek, dne 26. t. m. ob 10. uri doberje se bodoje licitando 20 „pifnig“

elenega ovsa z deteljo

alo i. s. v zgornjih Veličah (Oberwitschen) „Cuček Ribnik“ (Jos. Ornig).

elko manufakturno trgovino

Johann Koss, Celje

200 hektolitrov pristnega vina

imam za prodati po nizkih cenah od 28 kron pri 100 litrih naprej; največ bela vina, črna, rudečna in druga, na železnico postavljeni na postajo Ajdovščina ali pa Postojna. Tudi kupim vinske sode od 100 litrov, naprej iz hrastovog lesa, najslabše stare ali nove, same so v dobrem stanju. Se priporočam

JOSIP COTIČ,

trtničar in vinogradnik, Vrhopolje, p. Vipava, Kranjsko.

Proda se v Poljčanah pri cerkvi ob potu v Studenice

lepa zidana hiša

s 3 sobami, kuhinjo, jedilno shrambo, kletjo, vrtom, njivo in majhnim travnikom. Okoli hiše in vrtu je zasajeno trsovje za brajde, na travniču sadno drevo. Lega lepa. Primerena za upokojenca, rokodelca, gostilno. Cena 5000 K. Več pove I. Žolnir, vpok. nadučitelj, Poljčane.

433

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelj!

1 kg. svih silisanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg. najfinješih, sneženo-belih, silisanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flauma (Dauhnen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinješi prsnih 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje
iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tukent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjena z novim, sivim, trajnim in flavmastim perjem za postelje 16 K; pol-danave 20 K; danave 24 K; posamezni tuheni 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se poslje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnite franko dovoljena. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis.

227

Kinder-Sitz- und Liegewagen), v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata po 12, 16, 20, 24, 30, 35, 40—50 K.

Cene so nizke, vozički so lčno in močno izdelani. Pismenim naročilom

se hitro, pošteno in točno ustreže.

Brata Slawitsch, trgovca v Ptiju.

227

Vozički za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewagen), v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata po 12, 16, 20, 24, 30, 35, 40—50 K.

Cene so nizke, vozički so lčno in močno izdelani. Pismenim naročilom

se hitro, pošteno in točno ustreže.

Brata Slawitsch, trgovca v Ptiju.

227

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

GESUNDHEIT DEM KRANKEN, STÄRKE DEM SCHWÄCHEN.

Staro slovito, izvrstno deluječe sredstvo pri bolcilih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerdenom odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd.

Nedoseženo sredstvo za

vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh signren. Cene je za

12 steklenic (1 dvajstorka) 5 K franko na vsa-

ko pošto po povzetju ali če se pošlje denar na-

prej. Manj kot 12 steklenic se ne pošlja. Prosimo, da

se nareča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

90

Veliki cenik zastonj!

Železniška-Roskopf

Patent K 5.—

Garancija 3 leta

drugače denar nazaj.

Ura ima 8 kamenjev, lepa emajl-ciferica,

gre 32 ur, pravo nikelnasto ohišje, ki

ostane belo z drugim pokrovom za prah,

gre garantirano na pol minute.

227

Prave srebrne ure . . . . . K 6·50

S 3 srebrnimi mantelji . . . . . 9·50

Srebrni-tula dvojni mantelj . . . . . 13·—

Zlate damske ure . . . . . 19·—

Srebrne verižice . . . . . 2·—

Stenske ure . . . . . 2·—

227

Največji cenik zastonj.

A. KIFFMANN

največja fabrika ur, zaloge, eksport

Maribor P. 1.

425

Prodaja naturnih vin

1908 I. terrano krepko rdeče vino . . . . . K 28·—

1908 " vino "Schiller" zrelo za točenje . . . . . 32·—

1908 " belo namizno vino Slyvance-nihola . . . . . 36·—

" namizno vino rizling . . . . . 40·—

staro, fina namizna vina po . . . . . 48·—

1908 I. Lissa rdeče, medicinalno, krvno vino . . . . . 56·—

pri 100 litrih proda iz vinske kleti v posloju velike sparkase

Otto KUSTER, Celje.

270

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

227

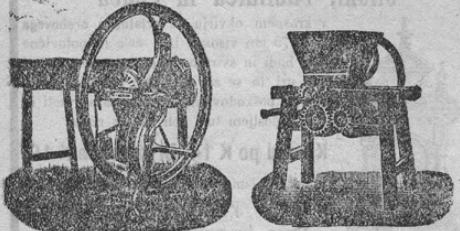
227

227

227

227

Fabrika kmetskih in vinogradniških
mašin
Jos. Dangl's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovije vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, remer za koruzo, sesalnice za gnojnicu, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheurechen) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovješe gleisdorske sadne mline v kamenitih valčkah zacinane, hidravljene prese, prese za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresserwerk) patent „Düchschler“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko

14

Puške!

Lancaster od K 26—, flöbert-puške od K 8·59, pištole od K 2, samokresi od 5—. Popravljanje po ceni.

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Brata Slawitsch

v Ptaju 106

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledi-
ceci ceni:

Singer A . . . 70 K — h

Singer Medium 90 . . .

Singer Titania 120 . . .

Ringschiffchen . . . . . 140 . . .

Ringschiffchen za krojače . . . . . 180 . . .

Minerva A . . . . . 100 . . .

Minerva C za krojače in čevljarje 160 . . .

Howe C za krojače in čevljarje . . . . . 90 . . .

Cylinder Elastič za čevljarje . . . . . 180 . . .

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine

cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno.

808

Velike množine restov.

Rumburško platno za
srajce B . . . . . à K — 46 po metru
resti za obrisalnike,
(hantle), čisto platno
in polovično platno . à K 3— po 10 kom.
žepni robci beli . . . . à K 2·50 po 10 kom.
žepni robci barvani . . à K 1·50 po 10 kom.
beli resti damast-grndl za
postelje (Bettüberzüge)
prima kakovost 120 cm
široko . . . . . à K — 65 in 80 po metru
beli resti damast-grndl za
postelje prima kakovost 85 cm široko . à K — 46 in 65 po metru
pošlje po povzetju

tkalnica platnenega blaga
HEINRICH PICK
Trautenau
na Českem. 389

Kar ne dopade, se radovljeno nazaj vzame in
denar nazaj poslje.

oooooooooooo

5000 goldinarjev plačila

= za osebe brez brade in za pleše =

Lase in brado se dobri zanesljivo v 8 dneh po
pravega „Mos Balsama“. Stari in mladi, gospode
dame rabijo samo „Mos Balsam“ za pridobitev
obrv in brada, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“
edino sredstvo moderne znanosti, ki upliva med
dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj
Garantiramo neškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

= 5000 goldinarjev v gotovini =
vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ in ostal brez brada
plešast ali z redkimi lasi. —

Op. Mi smo edina tvrdka, ki prevzame tako jasno
Zdravniški popisi in priporočila. Nujno svarimo pred puno
redbami!

Oziraje se na moje poskuse z vašim »Mos Balsamom«, vam lahko naznam, da sem s njim popolnoma dovoljen. Že po 8 dneh so se pojavili očitno lasi; ako ravno so bili lasi sviti in mehki, so bili vendar krepki. 2 tednih dobila je brada svojo naravno barvo in tedaj šele se je pokazal imenitni vpliv vašega balzama. Edino ostajem I. C. Dr. Tverg. Kopenhagen.

Podpisana lahko vsakomur »Mos Balsam« kot zanesljivo sredstvo za pridobitev las priporočam. Nekaj psem dalje casa na tem, da so mi izpadali in so se pojavili čisto goli prostori v laseh. Ko sem pa nato 3 tedne »Mos Balsam«, pričeli so lasi postati rasti in so postali težki ter polni. Gdje. M. C. Anderesen, Ny Vænge 5, Kopenhagen.

1 zavoj »Mos« gold. 5. Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pisite na največjo špecialno govino sveta:

Mos-Magasinet, Copenhagen 395 Dänemark.

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

Giht, revmatizem in astma

se uspešno zdravijo z rabo mojega že leta
sem znane Eucalyptus-olja (avstralsko, naturni
produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h.
Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastonj in
poštne proti Eucalyptus-milo najboljše sred-
stvo proti pegami, vimerli, jeternimi znaki in
drugimi nečistostmi obraza. Eucalyptus-bonboni
nedosežno zdravilni proti kašlu, oslovskemu
kašlu, astmi itd.

Ernst Hess, Klingenthal i. S.

Dobi se tudi v Ptaju 736
apoteka „zum Mohren“ H. Molitor.

Pred ponarejenjem
naj se varje s tem,
da se ozira na to
varnostno marko.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje: na delavnih od 12. ure do
2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure
zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12.
ure opoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „braus“
z rhuo K — 60; postrežba K — 10.

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-expeller

je znano kot odpeljalječe, izvrstno in boljše odstranjuječe
sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h,
1·40 in K 2—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega
sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatilih z
našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno
to sredstvo.

Dr. Richter-Jeva apoteka „zlati ley“
v Pragi, Elisabetstr. 5 nov.
Razpolnila se vsak dan. 690

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čeckvnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. po-
što-kranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
egerske banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. egersko
banko.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadave spada-
jočega posredovanja, istetako tudi za posre-
danje vsakoršnega pesla z avst. egersko banko.
Strankam se med uradnimi urami rado veljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.